Відгук офіційного рецензента на дисертацію Ши Сіня "Музично-професійна школа саксофонного мистецтва Китаю: національні традиції і міжнародні впливи" на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 - Музичне мистецтво, галузь знань 02-Культура і мистецтво

Дисертація Ши Сіня "Музично-професійна школа саксофонного мистецтва Китаю: національні традиції і міжнародні впливи" присвячена комплексному дослідженню розвитку саксофонного мистецтва Китаю першої чверті XXI століття, як цілісного явища-процесу, що постає у світовому просторі музичної культури цікавим багатокомпонентним феноменом. Незважаючи на не надто тривалий час свого існування (з 1998 року, як зазначає дисертант на с.42), інформаційне поле, що огортає досліджуване явище, є, насправді, грандіозне. Це і творчі траєкторії окремих персоналій композиторів, педагогів, виконавців, і методичні осередки музично-навчальних інституцій, і фестивально-конкурсний рух, і композиторський доробок китайських авторів, і комунікація учасників процесу творення китайської саксофонної школи на міжнародній арені, і впливи на цей процес європейських і американських саксофонних традицій, і національна передісторія духового виконавства в його соціокультурних, професійно-музичних та, навіть, політичних вимірах тощо.

Слід зазначити, що дисертант достойно справляється з таким обширом матеріалу, логічно структуруючи його за тематичними розділами дослідження, і, таким чином, розкриваючи феномен китайського саксофонного мистецтва початку XXI століття з різних сторін у всій повноті.

У розділі І "Суспільно-історичне та мистецьке підґрунтя становлення професійного саксофонного мистецтва Китаю" розглянуто

комплекс чинників, що відіграли вагому роль у популяризації саксофону в китайській культурі XX століття та розкрито особливості етапів цього процесу у контексті відповідності до національних традицій та впливу міжкультурних музичних взаємин.

У розділі ІІ “Тенденції мистецької стратегії саксофоністів Китаю у першій чверті XXI століття” свою увагу дослідник зосереджує на кар’єрних траекторіях яскравих персоналій композиторів, виконавців та педагогів, які своєю різновекторною діяльністю сприяли творчому зростанню саксофонного мистецтва Китаю до рівня саксофонної школи зі світовим резонансом. Спеціальну увагу дисертант приділяє важливості залучення творів українських композиторів С. Скорика, В. Камінського, В. Цайтца, В.Рунчака, К. Цепколенко та інших до репертуару представників китайської саксофонної школи та творчим персоналіям молодих китайських саксофоністів, які здобули фаховий вишкіл в Україні.

У розділі ІІІ “Найпоказовіші досягнення науково-методичної діяльності як свідчення еволюції саксофонного мистецтва Китаю у першій чверті XXI століття” здійснено аналіз методичного забезпечення виконавського та педагогічного процесу китайського саксофонного мистецтва, який виявляє свої особливості у органічному поєднанні європейських, американських та китайських навчально-методичних підходів, відкритості до сучасних технічних новацій, невпинному розвитку і творчому пошуку та освітній фундаменталізації на рівні навчальних програм вищих музичних навчальних закладів Китаю.

Аргументовані Висновки дисертації констатують низку важливих моментів, які, на нашу думку, не лише підсумовують проведене дослідження, але і, що дуже важливо, роблять його відкритим, запрошують до роздумів, породжують прагнення на рівні наукових узагальнень осмислити унікальну особливість музичної культури Китаю, пов’язану зі

здатністю до інтенсивного саморозвитку. Адже після тривалої стагнації періоду культурної революції, свого роду “культурної залізної завіси”, вестернізація академічної музичної сфери Китаю відбувається вражаюче швидко і саксофонне мистецтво, як і фортепіанне виконавство, є яскравим тому прикладом. У випадку фортепіанного мистецтва, на нашу думку, доречно пов'язувати цей поступ з персоналістичним виміром, а саме з світовою славою китайського піаніста Лан Лана, чий успіх спровокував хвилю популярності фортепіано в Китаї. На початку XXI століття мільйони китайських сімей запрагнули дати своїм дітям фортепіанну освіту. Як свідчить статистика, до 2012 року 80% усіх фортепіано в світі були виготовлені в Китаї. Чи у випадку популярності саксофона можна виокремити подібну аналогію? Чи, можливо, маємо тут справу з принципово новою якістю глобалізаційних процесів в академічній музичній сфері? Тобто не стільки з процесами професійної уніфікації за стандартами європейської та американської саксофонних традицій, скільки з вторинною інкультурацією саксофона як академічного інструмента у китайській національній системі художніх цінностей. Про це свідчать оригінальні твори для саксофона, створені сучасними китайськими композиторами, а також специфіка виконавської манери китайських саксофоністів, які вже завоювали професійне визнання. У зв’язку з цим хотілося би почути міркування дисертанта про зв'язок виконавської техніки китайських саксофоністів з традиційною китайською естетикою “ці” (життєва енергія, дихання), що передбачає природність звуковедення та категорією “юнь” - резонанс, благозвучність, виразність музичного образу.

Наступне зауваження стосується китайської саксофонної школи. Не викликає сумніву твердження про те, що бурхливий розвиток популярності саксофона у Китаї в першій чверті XXI століття, який вивершився

інституційним закріпленням здобутків китайського саксофонного мистецтва шляхом відкриття класів саксофона в консерваторіях Пекіна, Шанхая, Сичуаня, Уханя, тощо призвів до формування китайської саксофонної школи. Проте декларування такого феномену у темі дослідження передбачає формулювання (принаймні у Висновках!) дефініції поняття "китайська саксофонна школа". Тож прохання до дисертанта в усній формі запропонувати таке визначення.

Також, зважаючи на активну інтеграцію китайського саксофонного мистецтва у світовий музичний простір, цікаво було би довідатись якою мірою спектр національно забарвлених темпорально-інтонаційних знахідок китайської саксофонної музики, що апелюють до образних асоціацій звучання національних інструментів шена, сони, китайської флейти вплинули на творчість європейських композиторів. Чи спостерігаються такі музичні інвазії?

Важливо, що в дисертації пана Ши Сіня спеціальну увагу приділено жіночому саксофонному виконавству. Дійсно, ця складова китайського саксофонного мистецтва активно завойовує національний та світовий музичний простір. Імена китайських саксофоністок-композиторок Фань Сяонін, Се Ля Янь, Ду Маньцьзяо, Ду Саньцзяо, Чень Ї звучать далеко за межами рідної країни. Фемінізація духового виконавства безперечно є однією з візитівок сучасної глобалізованої світової музичної культури. Проте жіноче духове ансамблеве музикування, що супроводжувало традиційні культурні практики в Китаї має давню історію. Складна генеза сучасного китайського музичного фемінізму загалом і саксофонного зокрема, заслуговує на спеціальне дослідження. І все ж хотілося би почути думку дисертанта щодо причин популярності саксофона в китайському жіночому професійно-музичному середовищі. Прохання розкрити свої

міркування з цього приводу в контексті зазначених у темі дисертації “міжнародних впливів і національних традицій”.

Підсумовуючи стверджуємо, що дисертація Ши Сіня “Музично-професійна школа саксофонного мистецтва Китаю: національні традиції і міжнародні впливи” на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво, галузь знань 02 – Культура і мистецтво є грунтовним, актуальним, цікавим і самостійним науковим дослідженням, яке цілком відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 року до наукових робіт такого рівня, а її автор пан Ши Сінь заслуговує на присудження пошукуваного ступеня доктора філософії з музичного мистецтва.

03.08.2026

Ольга Катрич
кандидат мистецтвознавства, професор,
професор кафедри загального та
спеціалізованого фортепіано
ЛНМА імені М.В. Лисенка,
Заслужений діяч мистецтв України